

NAPSALI:

doc. PhDr. Marián Skladaný, CSc.,
prof. PhDr. Tomáš Jílek, CSc.,
doc. PhDr. Jozef Baďurík, CSc.,
PhDr. Marta Butvinová

LEKTOROVALI:

Dr. František Hejl, doc. PhDr. Vasil Franko, CSc., Ján
Cangár

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČSR dne
15. 12. 1988 č. j. 25 514/88 — 200 jako šesté, přepracované
6. vydání učebnice Dějepis pro 6. ročník základní školy.

6. přepracované vydání

Dr. Marián Skladaný, CSc., prof. PhDr. Tomáš Jílek,
PhDr. Jozef Baďurík, CSc., PhDr. Marta Butvinová
Translation © Věra Velkoborská, 1989
Illustrations © Jozef Cesnak

ISBN 80—04—24101—8

OBSAH

ÚVOD DO DĚJEPISU

1. Prvotně pospolná společnost — pravěk 8
2. Otrokářská společnost — starověk 11
3. Přejít k feudální společnosti — středověk 14

I. FEUDÁLNÍ SPOLEČNOST

A. Období raného feudalismu

1. Západní Evropa po rozpadu franské říše 21
2. Církev a papežství v raně feudální společnosti 25
3. První slovanské státy 28
4. Vznik českého státu 30
5. Rozvoj českého přemyslovského státu 33
6. Začlenění Slovenska do uherského státu 36
7. Vývoj raně feudální společnosti v českých zemích a na Slovensku. 39
8. Románská kultura 40
- Shrnující otázky a úkoly 45*

B. Období rozvinutého feudalismu

1. Rozvoj feudální Evropy ve 12.—15. století 48
2. Upevňování feudálních států v západní a východní Evropě 53
3. Upevňování feudalismu v českém a uherském státě 58
4. Vznik středověkých měst 61
5. Život ve středověkém městě 67
6. Život šlechty a poddaných ve 13. a 14. století 70
7. Český stát za vlády posledních Přemyslovců 75
8. Český stát za vlády Lucemburků 79
9. Slovensko v uherském státě ve 13. a 14. století 83
10. Gotická kultura v období rozvinutého feudalismu 87
11. Krize feudální společnosti za vlády Lucemburků 92
12. Mistr Jan Hus 94
13. Revoluční nástup lidových mas. Tábor 98
14. Převaha umírněného husitského měšťanstva a drobné šlechty 103
15. Bitva u Lipan a konec husitských polních vojsk. Význam husitské revoluce 106

OBSAH

ÚVOD DO DĚJEPISU

1. Prvotně pospolná společnost — pravěk	8
2. Otrokářská společnost — starověk	11
3. Přejchod k feudální společnosti — středověku	14

I. FEUDÁLNÍ SPOLEČNOST

A. Období raného feudalismu

1. Západní Evropa po rozpadu franské říše	21
2. Církev a papežství v raně feudální společnosti	25
3. První slovanské státy	28
4. Vznik českého státu	30
5. Rozvoj českého přemyslovského státu	33
6. Začlenění Slovenska do uherského státu	36
7. Vývoj raně feudální společnosti v českých zemích a na Slovensku.	39
8. Románská kultura	40
<i>Shrnující otázky a úkoly</i>	45

B. Období rozvinutého feudalismu

1. Rozvoj feudální Evropy ve 12.—15. století	48
2. Upevňování feudálních států v západní a východní Evropě	53
3. Upevňování feudalismu v českém a uherském státě	58
4. Vznik středověkých měst	61
5. Život ve středověkém městě	67
6. Život šlechty a poddaných ve 13. a 14. století	70
7. Český stát za vlády posledních Přemyslovců	75
8. Český stát za vlády Lucemburků	79
9. Slovensko v uherském státě ve 13. a 14. století	83
10. Gotická kultura v období rozvinutého feudalismu	87
11. Krize feudální společnosti za vlády Lucemburků	92
12. Mistr Jan Hus	94
13. Revoluční nástup lidových mas. Tábor	98
14. Převaha umírněného husitského měšťanstva a drobné šlechty	103
15. Bitva u Lipan a konec husitských polních vojsk. Význam husitské revoluce	106

16. Český stát v pohusitském období	108
17. Slovensko v 15. století	110
<i>Shrnující otázky a úkoly</i>	113

C. Období pozdního feudalismu

1. Zámořské objevy a jejich důsledky	116
2. Humanismus — nový názor na svět	120
3. Reformace a německá selská válka	124
4. Úpadek královské moci za vlády Jagellonců	127
5. Hospodářské podnikání šlechty a znevolňování poddaných	131
6. Boje poddaných a horníků v Uhersku a bitva u Moháče	133
7. České země a Slovensko za vlády Habsburků	136
8. Český stát v 16. století	140
9. Turecké výboje na Slovensku	144
10. Renesanční kultura	148
11. Hospodářský rozvoj zemí západní Evropy	152
12. České stavovské povstání a jeho důsledky	154
13. Mocenské boje v Evropě	159
14. Slovensko v 17. století	162
15. Boje poddaných v Čechách, na Moravě a na Slovensku	165
16. Barokní kultura	168
<i>Shrnující otázky a úkoly</i>	172
<i>Přehledná tabulka národních dějin v období feudalismu</i>	174

II. PŘECHOD KE KAPITALISTICKÉ SPOLEČNOSTI— NOVOVĚKU

A. Rozklad feudální společnosti a nástup kapitalismu

1. Rozvoj manufaktur, vznik nových společenských tříd	185
2. Anglická buržoazní revoluce	187
3. Začátky strojového průmyslu a průmyslová revoluce v Anglii	190
4. Reformy Petra Velikého v Rusku	193
5. Vzestup Pruska, dělení Polska, porážka Turků v Evropě	195
6. Osídlování Severní Ameriky	198
7. Vznik Spojených států amerických	200
8. Francie na konci 18. století	203
9. Revoluční vystoupení buržoazie	205
10. Průběh Francouzské buržoazní revoluce a její výsledky	208
11. Francie a Evropa za napoleonských válek	211

12. Vlastenecká válka ruského lidu. Konec napoleonských válek	214
13. Období klasicismu v evropské kultuře	218
<i>Shrnující otázky a úkoly</i>	221
<i>Shrnutí celoročního učiva</i>	223
<i>Závěrečné shrnující otázky a úkoly</i>	228
<i>Slovníček odborných pojmů</i>	231